

cinško, agronomsko in tehniško fakulteto, razen tega pa še farmacijo, šumarsko, veterinarsko, visoko šolo za trgovino in promet, visoko pedagoško šolo in slikarsko akademijo. Posamezne fakultete zagrebške univerze so imele slušateljev: pravna 748, medicinska 690, filozofska 398, farmacija 118, agronomija 154, šumarska 120, tehniška 442, veterinarska 68, visoka šola za trgovino in promet 1014, visoka pedagoška šola 86. in akademija umetnosti 69.

— **Popravek.** V št. 33. 34. našega lista v »Listku« je zahvalo Janka Žirovnika ob slavnosti pri »Slepem Janezu« tiskarski škrat tako pokvaril, da zelo moti vsebino. Na drugi strani se morajo v drugi in tretji koloni vrstiti odstavki takole: 1. Naš stan uči itd. 2. Ne morem sicer podrobno ugotoviti — 3. Pa kakor ima vsaka kolajna — 4. Pregeljali so me — 5. Tako sem torej — 6. Zahvaljujem se vam —

— **Tovariši — lovci!** Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani potrebuje v svrhu svojega obrata razne ustrezne ptice in živali, ki bi bile primerne za gačenje. V ta namen se naprošajo vsi tovariši-lovci, naj nam o prilikah pošiljajo take eksemplare. **Stroške in poštnino povrnemo.** Na delo tedaj; procvit naših gospodarskih podjetij je korist celotne naše organizacije, ker se čisti dobiček od njih uporablja izključno za organizacijo in narodno-kulturne namene!

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

— **Odlomki iz poročil na Ciril-Metodovi skupščini v Ptuj.** Prvomestnik je izvajal: »Žal pa prevrat ni popolnoma uresničil naših sanj in še ni doseženo popolno ujedinjenje našega naroda. V Trstu je ustanovila družba poseben konzorcij, ki vzdržuje osemrazredno moško in osemrazredno dekliško šolo, na Koroškem nimamo še nobene šole, v Gorici deluje tudi Šolski dom. Toda tudi v Jugoslaviji sami moramo posvečati šolskim razmeram kar največ pažnje, posebno na severnih štajerskih mejah in v Prekmurju.« Tajnik je izvajal: »Naša družba je doživela po ptujskih dogodkih velik razmah, kar je vpisati v dobro takratni predvsem uporni kljubovalnosti našega naroda. V pričakovanju konca svetovne vojne so skupščinarji 1918. izrazili misel, da bo družba v kratkem dovršila svojo dolžnost, kajti v lastni svobodni državi naj bi bila družba odveč. To naziranje pa je bilo napačno, kajti prišlo je drugače. Veliki kos našega ozemlja so ostali zunaj naših državnih meja. Toda dočim sta naš Kras, naše Primorje odtrgana od matere Domovine vsled tuje premoči in krivice, si je naša Koroška sama pisala svojo usodo. Ravno izguba Koroške nam vsak dan jasno kliče, kako pogrešno mislijo oni, ki so mnenja, da je družba nepotrebna. Zato mora biti največ skrbi, da ohranimo vse naše podružnice vsaj takšne, kakršne je prevzela naša sedanja generacija. Naši bratje tam preko so potrebni izdatne podpore. Tudi skrb za družbine šole na domačem ozemlju ni odpadla. Družba je morala v preteklem letu sama vzdrževati 6 otroških vrtec, katere je pohajalo 400 otrok in 28 razredov, kjer je bilo 1400 otrok. Nastopa pa še nova naloga, ki ni nič manj važna. Resnica je, da pričrjena nemštvo v naši državi zopet predrzo dvigati svojo glavo, posebno na severni meji. Isto velja za Madžare v Prekmurju, kamor sega tudi delokrog naše družbe. Na CMD je prišlo že več klicev na pomoč, katerim se je družba odzvala kolikor je bilo v njenih močeh. V Prekmurju sicer obstojajo narodne šole, a so pod vplivom naših narodnih nasprotnikov. Ubožne šole je treba podpirati z učili, izposlovati jim šolske knjižnice, ki so po večini zelo slabe, ako sploh obstojajo. Geslo vseh prijateljev CMD mora biti, da moramo mejo ob Muri in Dravi moralno podpreti. Da pa dosežemo svoj namen, je potrebno družbi krepko sodelovanje vseh podružnic.

— **Manjšinsko šolstvo na Madžarskem.** Ogrski naučni minister je izdal naredbo glede manjšinskih šol. Določene so tri vrste šol: 1. Šole, na katerih je učni jezik dotične narodne manjšine, vendar pa se madžarščina poučuje kot obvezni predmet. 2. Šole, na katerih se deloma poučuje v madžarščini, deloma v jeziku narodne manjšine. 3. Šole, na katerih je učni jezik madžarščina, jezik narodne manjšine pa obvezen predmet. Verski pouk se povsod vrši v maternem jeziku.

— **Slovensko šolstvo v goriškem okraju.** Šolski nadzornik prof. Rubbia je sestavil svoje poročilo poslovanju ljud-

skih šol v goriškem šolskem okraju leta 1922/23. Od 95 šol je bilo v dobi 1921/22. odprtih 82, začetkom preteklega šolskega leta pa 92. Zaprte so bile samo enorazredni pri Moravcih in v Kanalskem Lomu ter dvorazrednica v Srednjem Lokovcu. Od 95 odprtih šol je imelo 90 slovenščino za učni jezik, 5 pa italijanščino. Od 90 slovenskih šol je bilo 42 enorazrednic, 30 dvorazrednic, 7 trirazrednic, 7 štirirazrednic, 3 petrazrednice in 1 šestrazrednica. Izmed petih italijanskih šol so 3 enorazrednice, ena je dvorazrednica in ena je šestrazrednica. Za pouk italijanščine v slovenskih šolah so določene ure takole: za enorazrednico 9 ur na teden, za dvo- in trirazrednice 14 ur, za štirirazrednice 15 ur, za petrazrednice 19 ur in za šestrazrednice 24 ur na teden. Posebna skrb se posveča zemljepisju in zgodovini Italije in goje se raznovrstne italijanske pesmi. Ustanavljajo se šolske knjižnice, italijanske in slovenske. Vpisanih je bilo začetkom leta v 95 šolah 5600 dečkov in 5664 deklic. Tekom leta se jih je vpisalo 133 dečkov in 102 deklic. Odšlo jih je 335 dečkov in 288 deklic. Koncem leta je bilo v teh šolah 10.876 otrok. Napredovalo jih je 9898. Učiteljev je bilo 208. Prof. Rubbia pristavlja izrecno v svojem poročilu, da je bilo politično-moralno obnašanje učiteljsva v vsakem oziru najboljše. Dolej je med Slovenci 5 italijanskih šol, prihodnje leto se otvori italijanska šola v Solkanu in projektirana je otvoritev italijanskih azilov v vseh važnejših in prometnih slovenskih krajih, kar pomeni sistematično potujčevanje slovenskega naraščaja.

Naša kulturna organizacija.

Perijalni Savez učiteljsva.

— **i Memento in zahvala k počitniškemu izletu slovenskega učiteljsva F. S. na naš jug.** Ob zaključku izleta slov. učiteljsva F. S. mi uhajajo spomini na lanski november, ko je bila sprožena misel in obelodanjeno hrepenenje, da hoče slovensko učiteljsvo potovati na naš jug in na naše Kosovo.

Res, dolga so bila pota apeliranja na trda srca, toda moja sitnost je dosegla uspeh, minimalen ali maksimalen, to naj presedijo tov.-ice nepristransko.

Na letošnjem kongresu F. S. v Beogradu so bile prvič zastopane učiteljske P. F. S. po svojih delegatih in potovanje na naš jug je bilo prvo* potovanje slov. učiteljsva, včlanjenega v F. S. **Če bi ne mogli zabeležiti nobenega drugega uspeha potovanja, kakor samo tega, da smo potovali učitelji-ferijalci po naši državi, bi tudi ta uspeh zabeležil za svojo osebo z največjo zadovoljnostjo.**

Naše jugoslovansko učiteljsvo nismo zainteresirali za F. S. le potom resolucije, ki smo jo stavili v imenu učiteljskega F. S. našemu kongresu v Ljubljani, ampak z našim izletom smo pokazali tudi v realnosti, kako velike važnosti je F. S. **specijelno za učiteljsvo brez razlike strank in da mora biti moralna dolžnost vsakega jugoslovanskega učitelja, da vstopi v F. S. ali da ga vsaj podpira kot podporni ali dobrotvorni član F. S.**

Odkrito moramo priznati, da so mnoge naše učiteljske P. F. S. momentano na slabem temelju (v opravičilo naj jim bode kratek njihov obstoj). **V tekočem letu je dolžnost nas vseh, da jim ustvarimo trden temelj in istega razširimo v vsak učiteljski okraj in na celo našo državo.**

Zaenkrat naj zadostuje ta ferijalni memento z nado in v pričakovanju pozitivnih uspehov.

Moja dolžnost je, da se zahvalim vsem, ki so pokazali naklonjenost in gostoljubnost našemu potovanju. Zahvaljujem se »Dubravički paroplovitbi«, da nam je vkljub štrajku mornarjev dovolila 30% popust, nadalje patru Sokolu za njegovo skrb prehrane, prenočišča in razkazovanje Dubrovnika, hotelu »Vregg«, tovarišem: Mateju Banoža, šol. uprav., Pavlu Kozomaru, nadzorniškemu pristavu, Savo Senizu, šol. uprav. itd., ki so v imenu poverjeništvu UJU pričakovali, skrbeli za nas in vodili po Mostaru, tov. Ljubo Radanu itd. za naklonjenost in skrb v Sarajevu, muslimanski gimnaziji istotam, raznim hotelom bodisi v Mostaru, Sarajevu itd., »Slovenskemu klubu« v Sarajevu za sprejem — z eno besedo, vsem bodi izrečena najiskrenejša tovariška in slovenska zahvala. Jugoslovansko - tovariško

* Prejeli smo še drug dopis, ki pravi, da je prvo potovanje učiteljskega F. S. opisano z njim. Dopis priobčimo prihodnjič. Uredn.

bodi pozdravljen češko-slovenski tov. pisatelj František Kňourek, ki si se nam pridružil v Bakru in skupno z nami občudoval našo divno Dalmacijo, skupno se z nami radostil. Na našem poslovilnem sestanku v Zagrebu si se od nas poslavljaj in solze v Tvoji oči so pričale, da se poslavljaj s težkim srcem od nas. Spomnil si se na moje besede in zagotovilo na Ombli pri Dubrovniku, ko bomo prišli mi k Tebi in boš nas Ti vodil po Tvoji češko-slovenski domovini. Pri istem nagovoru sem Te prosil, **zanesi misel F. S. tudi med češko-slovenske tovariše in obljubi si mi to.** Dragi František! Do svidenja v Tvoji domovini!

Končno se zahvaljujem še vam, dragi tovariški junaki in junakinje, ki ste neumorno in disciplinirano sledili potovanju. Nikdar Vas ni težila slaba volja, ki bi imela svoj izvor v utrujenosti ali disharmoniji, zaupali ste moji malenkosti vsestransko vodstvo izleta in Vaša hvaležnost, ki ste jo izrekli pri oficijelnem večeru v Sarajevu in okreplili celo z darilom, mi je najlepše zadoščenje za moje malenkostno delo.

Ustvarili smo harmonično izletno tov. celoto, ki bo delovala po onem, od Vas sprejetem programu, ki sem ga podal v Sarajevu; spomini potovanja pa ostanejo v mladeniški duši neizbrisni!

S. Mrovljé.

NB.: Program potovanja utrdimo pri božičnem sestanku, ki bo radi štajerskih tovarišev(ice) v Celju. O tem se natančno poročam.

Književnost in umetnost.

Nove knjige in druge publikacije.

— **kpl. Cvetko Golar: »Poletno klasje«.** Izbrane pesmi. »Splošna knjižnica« 4. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila »Zvezna tiskarna in knjigarna«, 184 strani. Cena broš. 20 Din, vez. 26 Din.

— **kpl. Fran Mličinski: »Gospod Fridolin Žolna in njegova družina«.** veselomodre črtice I. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 72 strani. Cena broš. 8 Din, vez. 13 Din.

— **kpl. Knjižica praktične pedagogije.** Rádovi vježbaonica zagrebačke Viš. ped. škole. Izdaje dr. Jure Turčič, profesor praktične pedagogije. Prva knjiga: Metodika škole rada od dr. Jure Turčiča. Dobiva se u Upravi knjižnici praktične pedagogije. Zagreb, Tvornička 10. Cijena 20 Din i poštarina 3 Dinara.

— **kpl. Ivan Albreht: Ranjena gruda,** povest. Splošna knjižnica št. 1 v Ljubljani 1923. Izdala in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 104 strani. Cena broš. 12 Din, vezani 17 Din.

— **kpl. Zoologija za učiteljske škole i više razrede srednjih škola.** Napisao Milan M. Tomić, prof. I. deo. O čoveku (anatomija). Odobreno od min. prosvete. Ca. 246 slika u tekstu. Cena 45 Din. Str. 344. Izdanje: Izdavačka knjižara Rajković i Čuković, Beograd. — Terazije.

— **kpl. Vlačić Mr Levstik: Gadje gnezdo.** Druga izdaja. Izdala in založila knjigarna Kleinmayer & Bamberg. Cena vez. izvodu 30 Din.

— **kpl. L. N. Tolstoj: Hadži - Murat.** Poslovenil Vladimir Levstik. Izdala in založila knjigarna Kleinmayer & Bamberg. Cena vezanemu izvodu 32 Din.

— **kpl. Slikovica I. Otrok na prvem potovanju.** Založil Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani. Cena 16 Din.

— **kpl. Slikovica II. Deca raja: v jaja.** Založil Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani. Cena 20 Din.

— **kpl. Poezije dr. Fr. Prešerna.** Uredil L. Pintar. Peti natis. Izdala in založila knjigarna Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani. Cena 20 Din.

— **kpl. Josip Stritar: Izbrani sp'si za mladino.** Priredila Fran Erjavec in Pavel Flere. Z risbami okrasil Saša Šantel. V Ljubljani 1923. Izdala, natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. LXX. + 411. Cena elegantno vezani knjigi 60 Din.

Ocene.

— **k »Jasnopoljanske zapiski«.** (Dušana Petroviča Makovickega. Moskva 1922, 1923). Marca leta 1921. se je pod Visoko Tatro odkrila Dušanu Petroviču Makovicckemu poslednja istina kakor pred 11 leti njegovemu velikemu učitelju Levu Nikolajeviču Tolstemu. »Mili sveto Dušan«, kakor ga je nazival sam Tolstoj, je odšel prostovoljno za velikim starcem: vzel si je življenje. Kdo bi si bil pač kedaj mislil, ki ga je poznal, da si bo ta, navidez neznamen možiček, posebljena krotkost in dobrot, sam utrgal nit življenja, on, ki je bil, kakor zatrjuje njegov prijatelj Gusev, brez običajnih človeških slabosti, s pogledom vedno obrnjenim v nadzemeljske daljine. Rodom Slovak izpod Tatre, zdravnik po poklicu, se je že rano seznanil s spisi Tolstega. Kakor na mnogo drugih je tudi na njega vplival Tolstoj z neodoljivo silo genija-apostola; romal je opetovano v Jasno Poljano ter postal l. 1904. domači zdravnik in nežnoljubeči drug Leva Nikolajeviča; nastanil se je v Jasni Poljani. — Šest let je njegova ljubeča duša prisluškovala utripom srca jasnopoljanskega apostola, dokler ni poslednje nehalo biti v Astapovem novembra leta 1910. Šest let je dan na dan pozno v noč beležil v svoji mali sobici vse razgovore in podrobnosti, ki jih je slišal in videl čez dan in so se tikali Tolstega, da jih ohrani biografom, ker so za spoznavanje Tolstega kot človeka in pisatelja neprecenljive važnosti. Čez dan je pa opravljal naporno zdravniško službo med mužiki v jasnopoljanski okolici. — Tolstoj ga je radi njegovih izrednih duševnih lastnosti vzljubil z ono veliko ljubeznijo apostola kot menda nobenega svojih somišljenikov, »Tolstojevcev«. Edino njemu je, (razen svoji hčeri Aleksandri Lvovni) zaupal tajnost svojega bega iz Jasne Poljane v oni usodni noči leta 1910.; edino on mu je drugoval ves čas na njegovi predsmrtni poslednji poti; slišal je pa tudi zadnje besede, zadnje srčne utripe svojega oboževanega učitelja. — Odslej se je Makovički popolnoma posvetil urejevanju svojih zapisnikov, katerih se je nabralo tekom dolgih šestih let obilo. Ostal je še nadalje v Jasni Poljani, zdrvil ljudi in urejeval »Zapiske«. Njihovo končno redakcijo je pa poveril svojemu drugu bivšemu Tolstojevemu sekretarju N. N. Gusevu; zaposlenemu sedaj pri Tolstovskem muzeju v Moskvi in znanem po knjigi »Dve leti pri Tolstem«. — Ni pa pozabil Makovički svoje »ožje domovine, nekdanj tužne, a sedaj svobodne Slovaške. Čimbolj se je staral tem silneje se je oglašalo v njem hrepenenje po domu, po ljubljenskih bratih. Okrevavšega od težke bolezni ga je koncem leta 1920. privedlo domov na Slovaško. A že marca naslednjega leta je njegov duh odplul za Tolstojevim — h Kristusu. — Dosedaj sta izšla v Moskvi v založništvu »Zadruga« dva zvezka »Jasnopoljanskih zapiskov«. (Vseh bo deset). Uredil jih je N. N. Gusev. Posvečeni so miroljubnemu kitajskemu narodu in imajo sliko Tolstega z Makovičkimi. Obsegajo črtico Guseva, po-

Priporočamo!

Priporočamo!

Pravkar je izšel ZEMLJEPIS SLOVENIJE

Gradivo za 4. šolsko leto osnovne šole.

Knjiga je I. del »Zemljepisa Jugoslavije«.

Sestavila: PAVEL PLESNIČAR in RADO GRUM.

Z 10 zemljevidi in 24 pokrajinskimi slikami.

Odobreno z odlokom pokrajinske uprave za prosveto.

Cena vezani knjigi 28 Din.

Naročila sprejema: Knjigarna
Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

svečeno spominu pokojnega Dušana Petroviča, predgovor urednika in avtorja ter »Zapiske« v obliki dnevnika. Izmed dosedaj objavljenih dnevnikov raznih Tolstojevih somišljenikov, kakor Fenere-ma, Guseva ni Bulgakova je gotovo to najzanimivejše delo o Tolstem. Makovickega življenjsko delo stopa pred široko javnost; osvežilo bo spomin na »velikega pisatelja ruske zemlje« in ga nam pokazalo kot človeka, misleca in učenika v rodni Jasni Poljani, ki je izšla nedotaknjena iz viharjev revolucije in državljanske vojne, dočim so ostale ruske barske usadbe izginile v ognjeni stihiji narodnega gneva. Velicina genija Leva Nikolajeviča jo je očevala. Številni čitatelji »Zapiskov« pa poročajo v duhu tudi pod svobodno Tatro želeč prahu D. P. Makovickega mir in pokoj, njegovim manom pa se oddolže s pristrčnim ruskim »spasibo!«
Iv. Črnej.

—k Poezije doktorja Franceta Prešerna. Uredil L. Pintar. Peti natisk. Sem dolgo upal in se bal, — slovo sem upu, strahu dal; — srce je prazno, srečno ni, — nazaj si up in strah želi. — Priljubljena L. Pintarjeva izdaja Franceta Prešerna je doživela peto izdajo. Knjiga je prav lično opremljena in je radi nizke cene dostopna vsakomur ter je posebno prikladna za knjižnice.

—k Slikovnice za otroke. Iz bogate mize založniške pade sempatam tudi kaj za naše malčke, ki jim niso dostopne še mladinske knjige, kakor jih danes v obilici sprejema naš književni trg. In vendar so tudi ti malčki nujno potrebni duševnega razvedrila in duševne hrane, ki jim jo nudi knjiga in podoba, poleg tega, da so to tudi dobra vzgojna in izobraževalna sredstva. Založba Kleinmayer & Bamberg se posebno odlikuje na tem polju in je naši mladini oskrbela že lepe knjižnice s slikami. Pravkar je v njeni založbi zopet izšlo dvojje slikavic t. j. »Otrok na prvem potovanju« in »Deca raja: vija, vaja«. Gotovo bodeta obe knjigi prvovrstno razvedrilo od 3letnega otroka, ki bo občudoval prav dobro pogodene slike, do otroka II. razreda osnovne šole, ki bo pridno čital in memoriral ljubke verze pri vsaki sliki. Obe knjigi sta prav lično darilce za otroke ob vsaki priliki.

—k Levstikovo »Gadje gnezdo« in Tolstojev roman Hadži - Murat. »Gadje gnezdo« je izšlo že v drugi izdaji v tem kratkem času, kar znači, da je knjiga postala priljubljena ljudsko čtivo in da se je udomačila med narodom. Kljub temu, da je bilo prvo izdanje ponatis iz »Ljubljanskega Zvona«, je knjiga izšla v drugi izdaji. Snov je pristen naroden motiv za časa vojne, ki bo ohranil svojo vrednost tudi zaradi lapidarnega sloga in čistega, samoniklega jezika Levstikovega. — V isti založbi je izšel roman Leva N. Tolstoj: Hadži - Murat, poslovenjen od Vladimira Levstika, ki ni nič manj privlačen od »Gadje gnezda« in smo pričrčani, da bodo čitatelji enako radi segali po tej, kakor po prvi knjigi. Oboje toplo priporočamo tudi za naše knjižnice.

—k Manica Komanova: Narodne pravljice in legende. Ljubljana 1923. Tisk in založba Učiteljske tiskarne. Str. 105, cena vezani knjigi 18 Din. — Najpristnejša duševna hrana za mladino so nedvomno narodne pripovedke in ravno te so večini naše mladine še vedno vse preveč nedostopne. Mlajša generacija staršev jih pozablja, v primernih knjižnih izdajah jih imamo pa še vse pre malo, zato je bila gotovo srečna misel naše znane ljudske pisateljice, da jih je zbrala v šopek (19 je vseh) in jih podala v prav posrečeni obliki čitanja željni mladini. Otroci jih bodo od srca veselili, zlasti ker je dalo založništvo zbirki tudi lepo zunanjo opremo, zato jo vsem najtopleje priporočamo.

—k Cvetko Golar: »Poletno klasje«. Poletno klasje! Za »Pisanim poljem« in »Rožnim grmom« se nam je Golar pokazal s »Poletnim klasjem«, zbirko, ki obsega vse najboljše, kar je doslej napisal v vezani besedi. V zbirko je namreč v skrbnem izboru uvrščena njegova prva in druga knjiga, poleg tega pa še lepo število novih pesmi. Vsebinsko pove kratko, a točno naslov sam. Gladki, lepi Golarjev jezik, toplina njegove lirike in ne v najmanjši meri gotovo tudi oprema knjige so brez dvoma najboljše pogoji za uspeh. Tega ji želimo!

—k Fran Milčinski: »Gospod Fridolina Žolna in njegova družina«. Kot 5. zvezek nove »Splošne knjižnice« je izšla nova zbirka mičnih humoresk našega znane pisatelja-humorista Fr. Milčinskega. Pod značilnim imenom Fridolina Žolne je pisatelj ustvaril humorističen tip, ki v gladko tekoči in veselo razposajeni besedi razklada svoje nazore in opazovanja

o meščanskem in družinskem življenju. Častilci naše vesele muze bodo kaj radi segali po tem čtivu, ki za nedolžnim humorjem skriva trpko satiro na vsakdanje življenje. Temu prvemu zvezku bodo sledili v okviru »Splošne knjižnice« še drugi tega pisatelja, ki bodo originalni tip Fridolina Žolne še bolj spopolnili. Cena knjige je bagatela, ki bo omogočila širšim krogom, da si nabavijo to mično knjižico kakor tudi naslednje, ki izidejo v kratkem času.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolske ljudske knjižnice.

—pk Šolska knjižnica v Dobrni pri Celju ustanovi v okolici-podružnice, ker razpolaga z večjo knjižnico. Knjige se izposojujejo tudi odraslim.

Šolski odri in pevski zbori.

—ph Dobrna pri Celju. V pretekli topliški sezoni so bile tri prireditve v prid tukajšnji ubogi šolski mladini. Nabrana vsota znaša 30.420 kron.

—po Na enorazredni osnovni šoli na Jezeru pri Ljubljani je šolska mladež za sklep šolskega leta 1922/23 priredila 23. junija svojo prvo prireditev. Na vzporedno imeli otroci razne deklamacije, ljubke popevčice in gledališko predstavo »Teta iz Amerike«. Cela prireditev je prav dobro uspela za kar gre zasluga tovarišu Scheinu. Stalo ga je gotovo mnogo truda za izvežbanje malčkov in s prireditvijo odra Ker ni dobili primernih prostorov, si je pomagala s kozolcem. Udeležba je bila prav povojna tudi od strani odraslih. Led je prebit, zato pogumno naprej!

—po Sv. Peter pri Ljubljani. V teku letošnjega šolskega leta je šentpeterska šolska mladež prav vro napredovala, kar je pokazala razstava vseh risarskih in pisarnih izdelkov, dekliških in deških ročnih del. Razstava je bila prav okusno urejena in je vzbujala pozornost in priznanje od strani mnogobrojnega občinstva lsti dan 24. junija se je tretjič ponovila pravilna igra »V kraljestvu palčkov«, ki je izpadla prav izborna, osobito, ker imajo ti mladi igralci tolike spretnosti in požrtvovalnosti. Gibi palčkov in vil ter plesi so bili prav harmonično sestavljeni in so odevarjali glasbi. Čast marljivemu učitelstvu in hvala tovarišici Krederarjevi za obilen trud, ki ga je imela vse leto s šestimi mladinskimi predstavami.

—po Na petrazredni osnovni šoli na Dolu pri Hrastniku se je tekem preteklega šolskega leta vršila dne 2. aprila mladinska igra tridejanka »Begunka«, katera se je ponovila na odru konsumnega društva v Hrastniku dne 10. majnika. V prvo slovo Vidovdana pa se je uprizorila mala akademija s petjem, prednašanjem in igranjem dvodejanke »Lažniva Milena«. Moralčen kot gmoten uspeh vseh prireditev je bil prav dovoljen.

—po Dne 24. junija se je vzdramla tudi šolska mladina Čadramske šestrazrednice. Zakaj pravim »tudi«? Ker se nihče noče oglasiti, je vendar enega dolžnost, da kot kronist omenja delovanje učiteljstva na prosvetnem polju. Tako vzorno delujejo šolski odri predvsem v Konjicah, Ločah, Zrečah, St. Jerneju, Žičah in Špitaliču. Ako sem katero šolo izpustil ali pomotoma omenil, naj se mi ne šteje v zlo. Tako torej smo imeli omenjenega dne v Čadramu šolsko prireditev. Deca je za prvi nastop dobro zapela nekaj triglasnih pesmi iz Kosijevih Venčkov in »Gor čez jezero« pod vodstvom tov. Brgleza. Rajalna nastopa dečkov in deklic sta tudi ugajala. Tovarišica Marica Poznejeva kateri je deloma pomagal tov. Bratkovič, je sploh marljiva Sokolica. Prav ljubek in pristrčkan je bil otroški prizor »Ciciban in čebelica«. Taki prizorčki občinstva najbolj ugajajo, ker tu se smeje človek res pravemu otroškemu igranju. Mali Cicibanček je bil zelo korajžen fantek. Vsa čast tov. Brglezovi. Nazadnje so nastopili še otroci v splošno znani igri »Lažniva Milena«. Vsi igralci so prav dobro izvršili svoje vloge, ker so imeli v tov. Lehmanovi izkušeno režiserko. Šolski vodja je lahko gmotno s prireditvijo zadovoljen, ker uporabi precejšen čist dohodek za nakup šolskih knjig ubožnim šolarjem. Učiteljstva iz sosednjih šol je bilo pre malo. Tovariši, Čadramsko učiteljstvo vedno prihaja k vam, zakaj mu ne vračate nota in truda. Saj pelje vendar lena ravna cesta v zanimivo Onlotniško ravnino. S.

Obračun vestnik.

—ob List »Tabor« v Mariboru piše: »Udarjaj po drugih, sebe hvali, potem pa basaj!« (Odmev z dežele.) »Slov. Gospodar« vabi v svoji številki z dne 16. t. m., naj gre vsakdo kupovat svoje šolske potrebščine v Cirilovo trgovino in pravi, da se tam vse najboljše in najcenejše kupi. S tem hoče reči, da je povsod drugod dražje in slabše, kar pa ne ustreza resnici. Tudi po drugih mariborskih slovenskih trgovinah s knjigami, papirjem, pisarniškim potrebščinami itd. se prodaja vse po mogoče najnižjih cenah, in sicer kolikor jo je mogoče dobiti, najboljša roba. Tudi v teh se daje ob večjih naročilih po 5—10 odstotkov popusta. — »Gospodarjevo« čudno priporočanje ni nič drugega nego umazana konkurenca duhovnika Jerovšeka, ki misli, da se obnaša po katoliško, če se ravna po načelu: »Udarjaj po drugih, sebe pohvali, potem pa pobasaj!« — »Straža« in »Gospodar« marljivo udrihata po učiteljih in šoli, nazadnje bi naj tudi vsa mladina in učiteljstvo v zahvalo za njeno »dobro katoliško delo« povrh še tam kupovala, da bi se jim lahko klerikalci za hrbtno smejali, češ, dobro jih želtamo, v znamenje odobravanja pridejo še k nam kupovat. Klerikalci bi radi imeli vse, dobro ime svojega bližnjega in denar v svojih rokah. Oni vse, drugi ničesar. Slovenci! V Mariboru je razun imenovane klerikalne trgovine še sedem slovenskih trgovin s papirjem in knjigami!

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJEBISTRIŠKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 20. septembra ob 10. uri v dekliški šoli v Slovenski Bistrici po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Društvene in stanovske zadeve — poroča tov. predsednik. 4. Poročila o skupščinah — poročajo delegati. 5. Razprava o stanovsko-strokovni knjigi »Problem vzgoje najširših plasti našega naroda« — Franjo Žgeč — poroča tov. predsednik. 6. Slučajnosti. Udeležba je za vse članstvo obvezna. Blagajničarka bo pobirala članarino za Šolsko Matiko. Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANSKE OKOLICE ima odborovo sejo v nedeljo, 16. septembra t. l. ob 10. uri v Učiteljski tiskarni. Udeležba dolžnost.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 20. septembra t. l. točno ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Društvene in stanovske zadeve. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Ptujju in II. kongresu UJU v Ljubljani. 4. Vprašalna škrinjica. 5. Materina ljubezen v Cankarjevih romanih, podava g. profesor dr. Ljudevik Pivko iz Maribora. Pri tem zborovanju izroči predsednik okrajnega šolskega sveta g. vladni svetnik dr. Žužek okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ljud. Černeju red sv. Save. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ ima odborovo sejo dne 20. septembra t. l. ob 14. uri v šoli na Bučah. Vzpored: 1. Določitev dnevnega reda za društveno zborovanje. 2.

Razgovor o nabavi inventarja za društveno knjižnico. 3. Slučajnosti. — Ob istem času se vrši tudi seja knjižničnega odseka. Z ozirom na to sejo se prosijo tovariši(ce), da sporoče svoje nasvete in želje glede knjig, ki se naj naročijo za okrajno učiteljsko knjižnico v Kozjem podpisnemu najkasneje do 19. t. m. — I v a n u š.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Redakcijo lista smo ta teden zaključili že v torek dopoldne, zato je marsikak dopis izostal.

—lu Zadržga: Prednjimov ne dovoljujejo, ker ni kredita.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 410.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V zmislu odloka višjega šolskega sveta z dne 27. avgusta 1923, št. 8300, se razpisuje učiteljska služba na dvorazrednici v Zabukovju (prosto stanovanje) v stalno namestitve.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo po predpisani poti najkasneje do

dne 5. oktobra 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniški

v Brežicah, dne 4. septembra 1923.

Pozor šolska vodstva!

Učiteljska tiskarna razprodaja odrezke risarskega papirja v treh velikostih po prav nizki ceni:

100 listov 17,24 cm Din 11,—

100 listov 14,5/24 cm „ 9,—

100 listov 13,5/24 cm „ 8,—

Poština se zaračuna posebej!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avg. t. l. Din 323.293,—

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4 %.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpslanih znamk za 3 Din se ne odgovarja.

Varujte otroke!

Če so razdrapani že Vaši živci, obranite pred tem vsaj dego! Otroci naj pijejo le »ŽIKO«!

V korist »Jugoslovenske Matice«!

„IDES“ Prašek za črnilo

razstojljiv v mrzli vodi, prekaša vse tu- in inozemske izdelke in tekoče ekstrate!

„IDES“ Črnilo v obliki papirja za uradnike in učence. Za več kot 100% ceni, jši kakor tekoče črnilo!

„IDES“ Antracen in kovinasta črnila. — Zahtevajte vzorce in cenike kateri, se pošljajo brezplačno.

„IDES“ tvornica kem. izdelkov Tacan pri Ljubljani

Priporočamo tvrdko

Josip Petelinc

Ljubljana,

Sv. Petra nasip 7.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Najboljši šivalni stroji »GRITZNER« v vseh opremah in sistemih, olje, igle, posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, pnevmatika. Galanterije, modno blago, čipke, vezanine, gumbi, bombaži, I. M. C. prejica, pletenine, milo, jedilno orodje: alpaka, aluminijum, palice in sploh vse potrebščine za šivilje, krojače črevljarje in sedlarje na malo in veliko. (Za šole znižane cene).

Naročajte šolske knjige vseh vrst, šol. zvezke in druge potrebščine v knjigarni Učiteljske tiskarne!

ZAHTEVAJTE CENIKE!

SVOJI K SVOJIM!